

Valsts pētījumu programmas
**"Vietējo resursu izpēte un ilgtspējīga
izmantošana Latvijas attīstībai"**
projektu pieteikumu trešā atklātā konkursa
izvērtēšanas pārskats

SATURS

PAR KONKURSU	3
PROJEKTU PIETEIKUMI	8
IZVĒRTĒŠANA	9
PROJEKTA ĪSTENOŠANA	11
EKSPERTU ATZIŅAS	13

PAR KONKURSU

Latvijas Zinātnes padome (turpmāk - Padome), saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu, 2018. gada 4.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" un Ministru kabineta 2023. gada 9. augusta rīkojums Nr. 502 "Par valsts pētījumu programmu "Vietējo resursu izpēte un ilgtspējīga izmantošana Latvijas attīstībai" 2023.–2025. gadam" (turpmāk- MK rīkojums) 2024. gada 14.jūnijā izsludināja trešo Valsts pētījumu programmas "Vietējo resursu izpēte un ilgtspējīga izmantošana Latvijas attīstībai" 2023.-2025. gadam (turpmāk-programma) projektu pieteikumu atklāto konkursu.

Programmu izstrādāja Zemkopības ministrija, sadarbojoties ar ministrijas izveidotu programmas Stratēģiskās vadības padomi, kuras uzdevums bija konsultēt ministriju par programmas stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem, sniegt priekšlikumus programmas pilnveidei un izvērtēt programmas sasniegtos rezultātus pēc tās noslēguma. Stratēģiskās vadības padomes locekļu sastāvā bija pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Klimata un enerģētikas ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Latvijas Zemnieku federācijas, Zemnieku saeimas, Latvijas Zivsaimniecības asociācijas, Latvijas Meža īpašnieku biedrības, Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas, Latvijas pašvaldību savienības un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra. Par programmas īstenošanu atbildīga ir Zemkopības ministrija. Programmas projektu konkursu atvērtā veidā, nodrošinot starptautisku ārējo ekspertīzi projektu izvērtēšanā, organizēja un īstenoja Padome.

Programmas virsmērķis – ilgtspējīgi un racionāli izmantot dabas resursus, palielinot to pievienoto vērtību mainīgas vides apstākļos.

Tā sasniegšanai tiek īstenotas **divas apakšprogrammas**:

1. MK rīkojuma 5.1. apakšpunktā noteiktā apakšprogramma: "Ilgtspējīga lauksaimniecības, tostarp zivsaimniecības, resursu izmantošana nekaitīgas, kvalitatīvas un veselīgas pārtikas ražošanai Latvijā", kuras mērķis ir papildināt zināšanu bāzi par lauksaimniecības resursu ilgtspējīgas izmantošanas tehnoloģijām kvalitatīvu pārtikas

izejvielu ražošanā, pārstrādē, kā arī izejvielu un produktu kontrolē Latvijā, lai nodrošinātu patērētājus ar veselīgiem un drošiem vietējās izcelsmes pārtikas produktiem, veicinot lauksaimniecības un pārtikas nozaru izaugsmi un konkurētspēju.

2. MK rīkojuma 5.2. apakšpunktā noteiktā apakšprogramma: "Inovātīva meža apsaimniekošana un jauni meža pakalpojumi, produkti un tehnoloģijas Latvijas izaugsmei", kuras mērķis ir nodrošināt mežsaimniecības ilgtspējību un racionāli izmantot Latvijas mežu resursus globālajā tirgū konkurētspējīgu produktu ražošanai, vienlaikus saglabājot bioloģisko daudzveidību un meža sociālo nozīmi nākamajām paaudzēm.

Lai sasniegtu apakšprogrammas **"Ilgspējīga lauksaimniecības, tostarp zivsaimniecības, resursu izmantošana nekaitīgas, kvalitatīvas un veselīgas pārtikas ražošanai Latvijā"** mērķi, noteikti šādi **tematiskie uzdevumi** (MK rīkojuma 6. punkts):

1. ilgtspējīgas, kvalitatīvas un konkurētspējīgas lauksaimniecības produkcijas ražošanas attīstība vidi saudzējošā lauksaimniecībā;
2. Eiropas Zaļā kursa ietekmes sociālais un ekonomiskais aspekts Latvijas lauksaimniecībā un lauku telpā, kā arī jaunu zināšanu radīšana ilgtspējīgas bioekonomikas un lauku telpas attīstībai;
3. jaunu zināšanu, pieeju un metožu attīstīšana nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un dzīvnieku barības aprites veicināšanai, kā arī dzīvnieku veselības, labturības un aizsardzības līmeņa paaugstināšanai un apdraudējuma samazināšanai sabiedrības veselībai un videi atbilstoši principam "viena veselība", vienlaikus sekmējot tehnoloģisko risinājumu un jaunu produktu attīstību augstvērtīgu un konkurētspējīgu pārtikas produktu ražošanai;
4. integrētas pieejas īstenošana iekšējo ūdeņu ilgtspējīgas zivsaimnieciskās produktivitātes izmantošanas un augstvērtīgu ekosistēmas pakalpojumu nodrošināšanai.

Lai sasniegtu apakšprogrammas "**Inovātīva mežu apsaimniekošana un jauni meža pakalpojumi, produkti un tehnoloģijas Latvijas izaugsmei**" mērķi, noteikti šādi **tematiskie uzdevumi** (MK rīkojuma 7. punkts):

1. meža apsaimniekošanas paņēmieni attīstība, uzlabojot meža produktivitāti un spēju pildīt klimata pārmaiņu mazināšanas lomu ilgtermiņā, pastiprinot bioloģiskās daudzveidības vērtību integrēšanu un veicinot dažādu meža ekosistēmas produktu un pakalpojumu radīšanu mainīgā vidē;
2. dažādiem mērķiem paredzētu meža teritoriju apsaimniekošanas attīstības, jaunu meža pakalpojumu, produktu un tehnoloģiju sociālekonomisko aspektu, tostarp sabiedrības ieguvumu, analīze un ieteikumu izstrāde;
3. aprites meža bioekonomikas attīstība, kā arī inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrāde vietējo meža resursu izmantošanai konkurētspējīgu un ilgtspējīgu produktu ražošanā, sekmējot racionālu koksnes izmantošanu un attīstot koka būvniecību atbilstoši zaļā kursa nostādņēm.

Programmas īstenošanā noteikt šādus **kopīgus (horizontālos) uzdevumus** (MK rīkojuma 8. punkts):

1. veidot un attīstīt starpdisciplināras un iekļaujošas starptautiski konkurētspējīgas zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto pasaules zinātnieku atzītas pētniecības metodes un tehnoloģijas;
2. attīstīt zinātnisko grupu un attiecīgo tautsaimniecības nozaru speciālistu sadarbību;
3. attīstīt starptautisko sadarbību pētniecībā, tostarp iesaistoties starptautiskajos sadarbības tīklos un konsorcijs un izstrādājot projektu pieteikumus Eiropas Savienības fondu un citām starptautiskajām pētniecības programmām;
4. attīstīt inovatīvus risinājumus un veicināt to plašāku izmantošanu;
5. nodrošināt pētniecības rezultātu publisku pieejamību, tai skaitā publicēt rezultātus brīvpiekļuves žurnālos un deponēt jauniegūtus pētniecības

datu pētniecības datu repositoļos, veicinot datu atkārtotu lietojamību atbilstoši "FAIR" principiēm (atrodamība, pieejamība, sadarbspēja, atkārtota lietojamība);

6. veicināt publicitātes un komunikācijas aktivitātes, lai informētu sabiedrību un nodrošinātu programmas atpazīstamību un rezultātu izplatīšanu, kā arī tādējādi iesaistītu atbilstošās mērķa grupas un veicinātu zināšanu pārnesi, izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā.

Programmas īstenošanas laikā tika noteikti šādi **sasniedzamie rezultāti** (MK rīkojuma 9. punkts):

- izstrādātas jaunas tehnoloģijas un produkti;
- zinātnisko rakstu publicēšana Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos izdevumos;
- veicinātas pārmaiņas rīcībpolitikā, pamatojoties uz iegūtajām jaunām zināšanām, piemēram, konsultējot nozaru politikas veidotājus un sagatavojot ieteikumus un vadlīnijas;
- stiprināts izglītības process, iesaistot pētniecībā mācībspēkus un integrējot pētniecību studiju procesā, īpaši doktorantūrā, kā arī iesaistot doktorantus, doktora grāda pretendētus un jaunos zinātniekus programmā īstenotajos projektos.

Konkursa ietvaros projektiem pieejamais kopējais finansējums ir 3 840 000 euro. Konkursa ietvaros plānots finansēt **divus projektus**: vienu par MK rīkojuma 6. punktā noteiktās apakšprogrammas uzdevumu izpildi un vienu par 7. punktā noteiktās apakšprogrammas uzdevumu izpildi. Katrai apakšprogrammai noteikts šāds maksimālais finansējums:

- MK rīkojuma 5.1. apakšpunktā noteiktās apakšprogrammas uzdevumu izpildei – 2 040 000 euro (divi miljoni četrdesmit tūkstoši euro);
- MK rīkojuma 5.2.apakšpunktā noteiktās apakšprogrammas uzdevumu izpildei – 1 800 000 euro (viens miljons astoņi simti tūkstoši euro).

Projekta pieteikuma iesniedzējs iesniedz projekta pieteikumu, kas aptver tikai vienu no noteiktajām apakšprogrammām.

Projekta īstenošanas periods ir 16 mēneši. Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai. Kā sadarbības partneris varēja piedalīties arī valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

PROJEKTU PIETEIKUMI

Atbilstoši MK rīkojuma 5.1. apakšpunktā noteiktajām apakšprogrammām tika iesniegti **divi** projekta pieteikumi.

1. Zinātniski pamatoti risinājumi ilgtspējīgai pārtikas sistēmai Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai (GreenAgroRes) (Nr. VPP-ZM-VRIIIILA-2024/1-0002)

Projekta iesniedzējs:

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte

sadarbībā ar

Dārzkopības institūtu

Agroresursu un ekonomikas institūtu

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūtu "BIOR"

2. Pektīna no pārtikas rūpniecības blakusproduktiem nanodaļiņas antioksidatīviem biopolimēriem (Nr. VPP-ZM-VRIIIILA-2024/1-0003)

Projekta iesniedzējs: Rīgas Tehniskā universitāte

Atbolstoši MK rīkojuma 5.2.apakšpunktā noteiktajām apakšprogrammām tika iesniegts **viens** projekta pieteikums.

1. Inovācijas meža apsaimniekošanā un koksnes apstrādes pievienotās vērtības ķēdē Latvijas izaugsmei: jauni pakalpojumi, produkti, tehnoloģijas (Forest4LV) (Nr. VPP-ZM-VRIIIILA-2024/2-0002)

Projekta iesniedzējs:

Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts

sadarbībā ar

Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu "Silava"

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti

LZP izvērtēja MK rīkojuma 5.1 un 5.2. apakšpunkta apakšprogrammām atbilstošo projekta pieteikumu atbilstību konkursā noteiktajiem administratīvajiem kritērijiem, pēc tam nododot tos zinātniskajai izvērtēšanai ārzemju ekspertiem. Par rīkojuma 5.1. apakšpunktā noteiktās apakšprogrammas projekta pieteikumu Nr. VPP-ZM-VRIIIILA-2024/1-0003 "Pektīna no pārtikas rūpniecības blakusproduktiem nanodaļiņas antioksidatīviem biopolimēriem" programmas Īstenošanas uzraudzības komisija pieņēma lēmumu nenodot šo projekta pieteikumu zinātniskajai izvērtēšanai.

IZVĒRTĒŠANA

Konkursa izvērtēšanai ir noteikti trīs kritēriji ar atšķirīgu svaru kopējā vērtējumā:

“Zinātniskā izcilība”	– 30%	(kritērijs A),
“Ietekme”	– 50%	(kritērijs B),
“Ieviešana”	– 20%	(kritērijs C).

Atbilstoši konkursa nolikumam un Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumiem Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" un ņemot vērā programmas mērķus un tematiskos uzdevumus, katra projekta pieteikuma izvērtēšanai LZP izvēlējās trīs neatkarīgos ārvalstu ekspertus. Tika ievērots *peer review* (līdzinieku vērtēšana) princips, piesaistot ārzemju ekspertus ar līdzīgām zināšanām un ne mazāku pieredzi kā projekta vadītājam attiecīgajās zinātņu nozarēs un pētījumu tematikā. Visa informācija un papildus materiāli ekspertiem tika sniegti angļu valodā.

Katrā kritērijā eksperti varēja piešķirt no 1 līdz 5 punktiem (ar iespēju vērtējumu izteikt ar puspunktu). Kvalitātes sliekšnis bija 2 punkti kritērijos A un B un vismaz 3 punkti kritērijā C, kā arī vismaz 7 punkti visos kritērijos kopā. Ekspertiem tika dots uzdevums vērtējumos ietvert atgriezenisko saiti un rekomendācijas projekta pieteicējiem.

Viens no projekta pieteikuma vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem, ņemot vērā kvalifikāciju un pieredzi, bija atbildīgs par individuālo vērtējumu konsolidēšanu. Katra projekta pieteikuma konsolidētais vērtējums punktos tika aprēķināts, izmantojot formulu:

$$K = (3A \times 0,3) + (3B \times 0,5) + (3C \times 0,2)$$

Saskaņā ar Valsts pētījumu programmas “Vietējo resursu izpēte un ilgtspējīga izmantošana Latvijas attīstībai” projektu pieteikumu atklātā konkursa nolikuma 42.punktu paneļdiskusija netika organizēta un projekta pieteikuma novērtēšana notika MK noteikumu 25. punktā noteiktajā kārtībā, jo katrā no 5.1. un 5.2.

apakšpunktā noteiktās apakšprogrammas projekta pieteikumiem izvērtēšanai tika nodoti pa vienam projekta pieteikumam. Abi 5.1. un 5.2. apakšpunktā noteiktās apakšprogrammas projekta pieteikumi sasniedza kvalitātes sliekšni gan katrā no kritērijiem, gan visos kritērijos kopumā.

PROJEKTA ĪSTENOŠANA

Valsts pētījumu programmas "Vietējo resursu izpēte un ilgtspējīga izmantošana Latvijas attīstībai" projektu atklātā konkursa trešās kārtas ietvaros bija plānots finansēt vienu projektu MK rīkojuma 5.1. noteiktās apakšprogrammā projekta pieteikumu. Konkursa trešās kārtas rezultātā tika saņemti 2 projektu pieteikumi, no kuriem finansējums tika piešķirts 1 projektam:

VPP-ZM-VR11LA-2024/1-0002 "Zinātniski pamatoti risinājumi ilgtspējīgai pārtikas sistēmai Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai (GreenAgroRes)" (projekta vadītāja – Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes vadošais pētnieks, Dr.sc.ing. Dalija Segliņa). Projekta īstenošanai piešķirtais finansējums – 2 040 000 EUR. Projektu jāīsteno līdz 2025. gada nogalei.

Projektā "Zinātniski pamatoti risinājumi ilgtspējīgai pārtikas sistēmai Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai (GreenAgroRes)" tiks veikti šādi uzdevumi:

Projekta galvenie uzdevumi projekta mērķa sasniegšanai:

- Integrētas pieejas īstenošana iekšējo ūdeņu ilgtspējīgas zivsaimnieciskās produktivitātes izmantošanas un augstvērtīgu ekosistēmas pakalpojumu nodrošināšanai;
- Jaunu zināšanu, pieeju un metožu attīstīšana nekaitīgas un kvalitatīvas pārtikas un dzīvnieku barības aprites veicināšanai, kā arī dzīvnieku veselības, labturības un aizsardzības līmeņa paaugstināšanai un apdraudējuma samazināšanai sabiedrības veselībai un videi atbilstoši principam "viena veselība", vienlaikus sekmējot tehnoloģisko risinājumu un jaunu produktu attīstību augstvērtīgu un konkurētspējīgu pārtikas produktu ražošanai;
- Eiropas Zaļā kursa ietekmes sociālais un ekonomiskais aspekts Latvijas lauksaimniecībā un lauku telpā, kā arī jaunu zināšanu radīšana ilgtspējīgas bioekonomikas un lauku telpas attīstībai;
- Ilgtspējīgas, kvalitatīvas un konkurētspējīgas lauksaimniecības produkcijas ražošanas attīstība vidi saudzējošā lauksaimniecībā.

Valsts pētījumu programmas “Vietējo resursu izpēte un ilgtspējīga izmantošana Latvijas attīstībai” projektu atklātā konkursa trešās kārtas ietvaros bija plānots finansēt vienu projektu MK rīkojuma 5.2. noteiktās apakšprogrammā projekta pieteikumu. Konkursa otrās kārtas rezultātā tika saņemti 1 projekta pieteikums, no kurš saņēma finansējumu.

VPP-ZM-VRIIIILA-2024/2-0002 “Inovācijas meža apsaimniekošanā un koksnes apstrādes pievienotās vērtības ķēdē Latvijas izaugsmei: jauni pakalpojumi, produkti, tehnoloģijas (Forest4LV)” (projekta vadītāja –Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūta direktors zinātniskā jomā, Dr.sc.ing. Uģis Cābulis). Projekta īstenošanai piešķirtais finansējums – 1 800 000 EUR.

Projektus jāīsteno līdz 2025. gada nogalei.

Projektā “Inovācijas meža apsaimniekošanā un koksnes apstrādes pievienotās vērtības ķēdē Latvijas izaugsmei: jauni pakalpojumi, produkti, tehnoloģijas (Forest4LV)” tiks veikti šādi uzdevumi:

Projekta galvenie uzdevumi projekta mērķa sasniegšanai:

- Aprites meža bioekonomikas attīstība, kā arī inovatīvu tehnoloģiju un produktu izstrāde vietējo meža resursu izmantošanai konkurētspējīgu un ilgtspējīgu produktu ražošanā, sekmējot racionālu koksnes izmantošanu un attīstot koka būvniecību atbilstoši zaļā kursa nostādņēm;
- Dažādiem mērķiem paredzētu meža teritoriju apsaimniekošanas attīstības, jaunu meža pakalpojumu, produktu un tehnoloģiju sociālekonomisko aspektu, tostarp sabiedrības ieguvumu, analīze un ieteikumu izstrāde;
- Meža apsaimniekošanas paņēmieni attīstība, uzlabojot meža produktivitāti un spēju pildīt klimata pārmaiņu mazināšanas lomu ilgtermiņā, pastiprinot bioloģiskās daudzveidības vērtību integrēšanu un veicinot dažādu meža ekosistēmas produktu un pakalpojumu radīšanu mainīgā vidē.

EKSPERTU ATZIŅAS

Ārvalstu zinātniskie eksperti norādīja uz projektu stiprajām un vājajām pusēm, kā arī izteica rekomendācijas.

Projektā “Zinātniski pamatoti risinājumi ilgtspējīgai pārtikas sistēmai Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai (GreenAgroRes)”:

Zinātniskā izcilība

Paredzēts, izveidojot lielu zinātnieku grupu (90 cilvēki) no dažādām nozarēm, kas strādās apakškomandās (WP). Tomēr ir jāatzīmē par skaidru un izmērāmu stratēģisko mērķu trūkumu visam projektam. Zinātniskās darba grupas ir neviendabīgas, nav cieši savstarpēji saistītas, un tajās ir ietvertas daudzas aktivitātes, kuras šķiet, nav galvenās, lai sasniegtu galvenos projekta mērķus. Darbību apraksts darba grupās bieži ir pārāk vispārīgi aprakstīts un neļauj noteikt zinātnisku sasniegumu. Eksperti atzīmēja sinerģijas trūkumu starp vairākām pētniecības grupām un tām paredzētajiem uzdevumiem, kas savukārt kavē pētniecības rezultātu novatoriskumu. Pozitīvs priekšlikuma aspekts ir Zinātniskās izcilības konsultatīvās padomes plānošana. Kopumā atsevišķas apakškomandas var veiksmīgi sasniegt savus individuālos mērķus, taču skaidru saikņu trūkums starp apakškomandām (sadarbība, pieredzes apmaiņa) rada šaubas par to, vai vispārējais mērķis tik sasniegts.

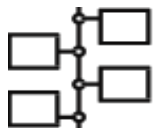
Ietekme

Projekts paredz zināšanu un prasmju nodošanu caur vairākām institūcijām. Tomēr mijiedarbība ar sociālajiem partneriem un ietekme uz sabiedrību nav detalizēti aprakstīta. Ekspertu grupa atzīmēja, ka projekta zinātnisko ietekmi un turpmākās izpētes iespējas var kavēt salīdzinoši ikdienišķu uzdevumu veikšana (piemēram, zivju krājumu analīze). Par priekšlikumā norādītajām kultūrām jau ir pieejama daudz informācijas, un radītā pievienotā vērtība nav pietiekama, salīdzinot, piemēram, ar perspektīvām kultūrām nākotnē un nepietiekami izpētītām kultūrām. Eksperti neievēroja priekšlikumā, ka būtu norādītas būtiski jaunas tēmas, kas būtu saistītas ar bioekonomikas attīstību. Projektā ir paredzēts publicēt 17 rakstus, kas ir viduvējs skaits, ņemot vērā paredzēto

žurnālu kvalitāti un pētnieku grupas lielumu. Pieteikumā nav skaidri norādīts apmeklējamo konferenču līmenis. Projekta ietvaros tiks pilnveidotas LBTU augstākās izglītības programmas. Ekspertu grupa atzīst centienus projekta aktivitātēs iekļaut bakalaura un doktorantūras studentus, tomēr iesaistīto doktorantu skaits (trīs) ir salīdzinoši zems.

ieviešana

Galvenais ekspertu iebildums ir skaidras saiknes un sinerģijas trūkums starp vairākiem projekta uzdevumiem un darba pakām. Atsevišķās darba pakās nav skaidri aprakstīta darba plūsma. Uzdevumi bieži tiek izklāstīti ļoti vispārīgi. Dažreiz tehnoloģiskie uzdevumi nav skaidri saskaņoti ar darba pakas vispārējiem mērķiem. Resursi ir skaidri aprakstīti un atbilst projekta mērķiem. Darba pakas mērķi ne vienmēr ir skaidri un ticami definēti. Galvenais pētnieks ir saprātīgi izvēlēts, un viņam ir pieredze projekta aktivitātēs attiecīgajā zinātnes jomā, tomēr viņas sasniegumi liecina par starptautiski cienījamu publikāciju trūkumu. Sociālo zinātņu pētnieki ir ar mazāku kapacitāti publicēt starptautiskus rakstus, kā tas izriet no CV. Dažiem pētniekiem ir pieredze pētniecības projektos, piemēram, programmā “Apvārsnis 2020 Eiropa”. Projekta vadība ir aprakstīta sekli, kas ir trūkums tik lielai pētnieku grupai. Arī riska plāns ir diezgan vispārīgs un nav pareizi saistīts ar konkrētiem uzdevumiem. Pētniecības infrastruktūra ir pietiekama, un sadarbība starp partneriem no administratīvā viedokļa ir atbilstoši aprakstīta. Tomēr zinātniskās saiknes nav pārliecinošas. Sadarbības partneriem ir atbilstošas zināšanas šajā jomā, un tie, visticamāk, sniegs saprātīgu ieguldījumu projekta aktivitātēs

Projektā “Inovācijas meža apsaimniekošanā un koksnes apstrādes pievienotās vērtības ķēdē Latvijas izaugsmei: jauni pakalpojumi, produkti, tehnoloģijas (Forest4LV)”:

Zinātniskā izcilība

Lai gan Forest4LV projekts ir ambiciozs, zinātniskās kvalitātes ziņā tas ir pretrunīgs. Projekta īsais laika grafiks un budžets var ierobežot revolucionāro izpēti. Priekšlikumā trūkst arī detalizēta un saprotama skaidrojuma par konkrētu pētījuma objektu, datiem, parametriem, modeļiem un analītiskajām metodēm, kas tiks izmantotas uzdevumu risināšanā, kā arī par šo uzdevumu atbildīgajām personām. Piedāvātais darbs ir komandas partneru notiekošā, vai jau veiktā darba turpinājums un kopumā ir oriģināls. Projekts noteikti radīs jaunus datus, jaunu izpratni par pašreizējiem un nākotnes izaicinājumiem mežsaimniecībā un, iespējams, jaunus vai uzlabotus produktus. Tomēr lielais izrāviens, visticamāk, nenotiks, jo sinerģija starp pētniecības tēmām ir ierobežota, un izvēlētie pētniecības virzieni galvenokārt balstās uz esošajām pētnieku grupu iestrādēm. Projekta spēja palielināt zināšanas ir daudzsološa. Scenāriju modelēšana sniegs ieskatu par pārvaldības stratēģiju ilgtermiņa ietekmi. Jaunu koksnes izstrādājumu izstrādei ir tehnoloģiskā progresa potenciāls. Starpdisciplinārais raksturs palielina rezultātu potenciālu, un iesaistītās institūcijas ir labi piemērotas pētījuma veikšanai. Kopumā zinātniskā kvalitāte ir laba, bet ne izcila, daļēji laika ierobežojuma dēļ. Ar rūpīgu izpildi projekts var sasniegt izvirzītos mērķus un veicināt ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu un ekonomisko izaugsmi Latvijā.

Ietekme

Forest4LV projekts demonstrē labas iespējas zināšanu pārnēsē un zinātniskās kapacitātes attīstībā. Projekta potenciāls turpmākajā pētniecībā ir ļoti labs, jo īpaši attiecībā ES Apvārsnis 2020 un līdzīgām programmām. Projektam ir labs izplatīšanas plāns, tostarp starptautiskas publikācijas un konferences, kā arī plāni sadarbībai ar ieinteresētajām personām. Iegūtās zināšanas ir ļoti nozīmīgas Latvijas mežsaimniecībai, tautsaimniecībai un sabiedrībai. Pētījums attiecas uz klimata pārmaiņu mazināšanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aprites

bioekonomiku, veicinot mežsaimniecības un kokrūpniecības ilgtspējību un ekonomisko dzīvotspēju. Ieteikumi politikas veidotājiem un nozares ieinteresētajām personām vēl vairāk pastiprina tā ietekmi. Projekts radīs jaunas zināšanas, dati un produkti, kas noteikti būs svarīgi valsts mežsaimniecības nozarei. Projekts rada labas iespējas pētnieku apmācībai. Sadarbības plāns ar ieinteresētajām pusēm varētu būt precīzāks. Projekts paredz sniegt ieteikumus valdībai, taču šis aspekts ir maz izskaidrots. Plānotās zinātniskās publikācijas izplatīs atklājumus un dos ieguldījumu plašākai zinātniskajai sabiedrībai, taču plānoto publikāciju apjoms šķiet pārāk vājš.

Ieviešana

Forest4LV projektam ir labi strukturēts īstenošanas plāns, kas atbilst tā mērķiem. Projektam ir stabila vadības struktūra, kas balstās uz iesaistīto institūciju plašo pieredzi sadarbības pētījumos. Galvenajam pētniekam ir pierādīta pieredze vadošos projektos, un viņam ir spēcīgs zinātniskais profils. Projekta komanda ir gan liela, gan daudzveidīga, ietverot nepieciešamās prasmes un pētniecības infrastruktūru, lai efektīvi sasniegtu projekta mērķus. Projekts gūst labumu arī no piekļuves mūsdienīgai pētniecības infrastruktūrai un projekta vadītāju un komandu zinātniskajai kvalifikācijai. Projekta starpdisciplinārais raksturs kopā ar partneru papildu zināšanām veicina sadarbību un zināšanu apmaiņu. Ganta diagrammas trūkums kavē WP2 laika skalas un iespējamo vājo vietu novērtēšanu. Lai gan riska pārvaldības plāns ir visaptverošs, projekta vājš tvērums un saspringtais laika grafiks var radīt problēmas, nepieciešamības gadījumā iegūt īpašas zināšanas. Arī tik lielas un sarežģītas komandas vadība varētu būt izaicinoša. Ieviešanas cīņās ir labi strukturētais plāns, pieredzējusi projekta vadība, piekļuve augstākā līmeņa pētniecības infrastruktūrai un spēcīgā komandas kvalifikācija. Projekta uzsvars uz studentu iesaistīšanu vēl vairāk nodrošina, ka tā ietekme turpināsies arī pēc projekta beigām.

Latvijas Zinātnes
padome

Sagatavoja

Latvijas Zinātnes padome